

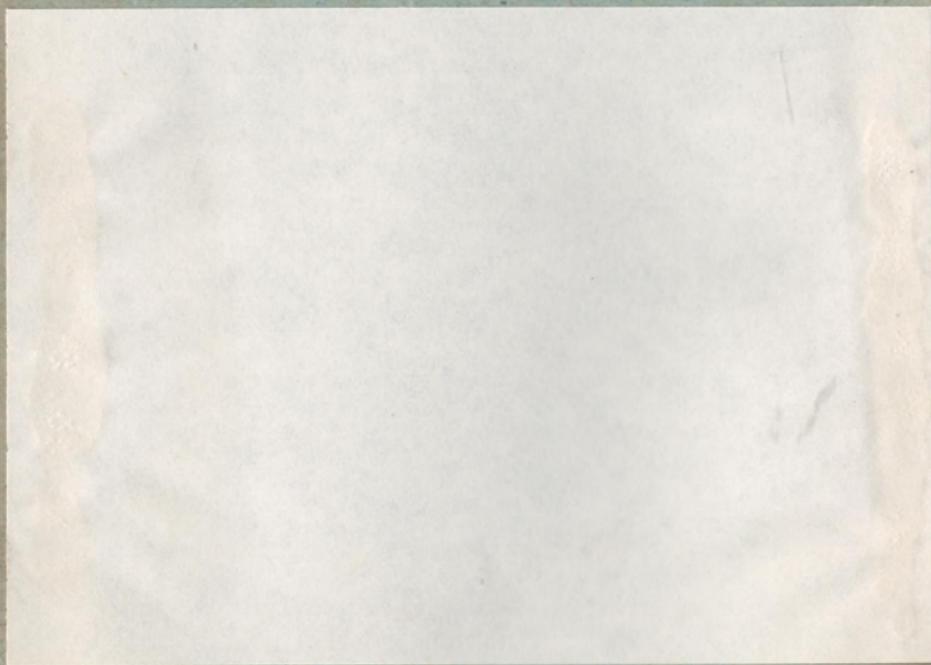
P/M 16981

proletarja aqəlakua zegiñ eiqət, qəbələ, 1937kəll!

zegeidgəlouq akət- nxamya vəistavka

---

aqua — apənəntiqlətərta — 1937

4 № 416
aproletarja ațelakua zegia rău ești, împiedică!

0-11

~~1004~~ PM 16981

zegeidgəlouր akət- nxamya vəistəvəkazə

---

eiteigəet v. kakalia.

apca — архентилгуталерта — 1937
НАЦИОНАЛЬНАЯ БИБЛИОТЕКА
АДАМСКИЙ им. И. Г. ПАПАСКИР

Пролетарии всех стран, соединяйтесь!

**О Всесоюзной
сельскохозяйственной
выставке**

СУХУМИ

АБГИЗ

1937

zegeidgəlouր akət-nxamya vəistav-kazə.

eidgəlou s.s.r. jlar rkomissarkua rsovəti vkp(b) acentr komitəti iakurçaz.

zegeidgəlouր akət-nxamya vəistavka iəçagigə eionnə aifkaarazi, inartbaanə asocialistər eiclabra rbəlaçarazi, akolxozkuei, asovxozkuei, amasəna-traktörə stanciakuei, akolxoz əvarə fermakuei, iara ubas akət-nxamya apxiagəlayjei aifkaayjei zegeidgəlouր akət-nxamya vəistavka aphasrxura azin rourazə, s.s.s.r. jlar rkomissarkua rsovəti vkp(b) acentr komitəti iakurçoiit:

1.—zegeidgəlouր akət-nxamya vəistavka aarträ aphasra 1938 şəkusa avgust mza 1 aphasra iaxərpazaait;

2.—„akolxozkua, asovxozkua, amasəna-traktörə stanciakua, akolxoz əvarə fermakua, iara ubas akət-nxamya apxiagəlayjei aifkaayjei zegeidgəlouր akət-nxamya vəistavka aphasrxura apqarazə“ avəistavkər komitet ialanagalaz akuçara fakuərotusuouazaait;

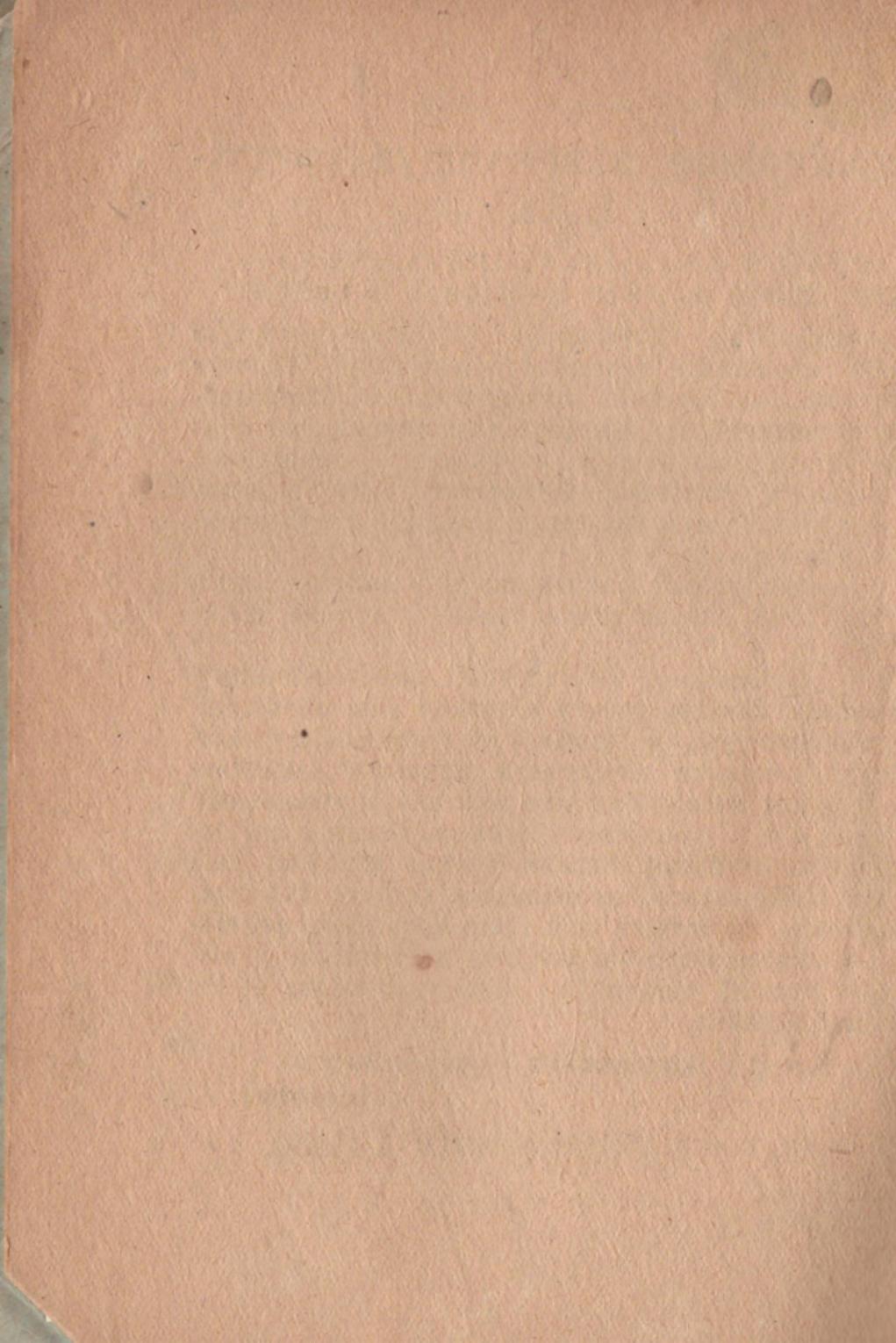
3.—s.s.s.r. narkomzemi, narkomsovxozi, narkom-pisəpəromi irədzaait həznəu aşəkus azə iiun mza 20-nəzə ialargalaracə, avəistavkər komitet ifakunar-otuomaracə, aphasrxura azin rəzto apqarakua, zegeidgəlouր akət-nxamya vəistavkəfə xəxi iarbou avəistavkər komitet akuçarakua iəqanaçaz ialam egiərt anxamya xutakua.

s.s.r. jlar rkomissarkua rsovət axanpayə

v. molotov.

vkp(b) acentr komitət asekretər **i. stalin.**

moskva, kremlı.
iiun 20, 1937 ș.

akolxozkua, asovxozkua, amasena-traktorp
stanciakua, akolxoz tovarp fermakua, iara
ubas aket-nxamya apxiagəlayjei aifkaayjei
zegeidgəloup aket-nxamya vəistavka aphas-
xusa apqarakua rzə.

zegeidgəloup aket-nxamya vəistavka
komitet ieqanaçaz akuçara

apxiagəlara zmakuou akolxozkua, asovxozkua,
amasena-traktorp stanciakua, akolxoz tovarp ferma-
kua uha rfiarei, iara ubas socialistpla adgiel aarəx-
rei, araxuaazarei rphə apxiagəlayjei aifkaayjei ruə-
sura phərpşrkua zegeidgəloup aket-nxamya vəistav-
kaqnə arbarazə, zegeidgəloup aket-nxamya vəistav-
ka komitet iakupacoit:

I. zegeidgəloup aket-nxamya vəistavka ialaxukuou.

zegeidgəloup aket-nxamya vəistavka rphaladər-
xuər qaloit:

- a) akolxozkua,
- b) asovxozkua,
- c) amasena-traktorp stanciakua,
- c) akolxoz tovarp fermakua,
- d) apxiagəla-traktorisəja, akombainerja, akunə-
kuküja, abamba aarəxraφə, asakarp svioskla (yar-
xal) aφə, akunə-dolgunicaφə, anəj aarəxraφə uha

azvenevoikua, aφəxıçja, araxu aazaja, axıçja, aħar aazaja, aħa aazaja, iara ubas akolxoz psaaħaazaja, aħxaazaja, aqanu aazaja;

d) agronomja, aarəxra aφayra raja bzia aanaftua ifakuzərgəlaz, araxu rhakiemjei azootexnikjei auəs zzərua akolxozkuei asovxozkuei rqnə daaraza ibzianə araxu aasara-tpiara uəs fakuzərgəlaz, aselekcionerja zəxu dəuu asort jla ƿəckua əlxəz, zəxu dəuu araxu jla bzia fakuzərgəlaz, apəlaja zuəsurala agura dzərgaz ajər xu-dəu zmaz asort jlakua daara akər iṣapsaz, araxu napqazarəla rəjlarkra auəs azəzukuo.

II. arəcəp kuliṭurakua rzə.

zegeidgəloύp akət-nxamya vəistavka aφalarxura azin rətazaaīt akolxozkuei asovxozkuei, esəşəkusa pəmkərəda arəcəp kuliṭura ƿayra bzia əfakuərgəlarazə razəkuparala 1937, 1938 s. s. rzə abart račkəs eiçamkuua aφayra aarəxra bzia fakuzərgəlo:

a) akolxozkuei asovxozkuei belorussia-
pi s. s. r., kareliskəpi a.s.s.r., yadaxıri, leningradri,
kalininskəpi, ladaxıri, ivanovskəpi, iaroslavskərii moskv-
vatii oblastkuə riphə 1937, 1938 şəkuskuua rzə arəc
kuliṭura iaçakəu aarəxərtə dgıel zegiə axır bəla-
raφ pxiazzarala gektark aφə 16 centner ireiçamkuua
izoukuaz, mamzargiə aφayra aarəxra planla anagza-
raφə, arəc sataφ kuliṭurakua iadəu zegi raxiτ xaz-
xazə planla aarəxərtə dgıel iaçakəu aφə abart račkəs
eiçamkuua aarəxra zonəz:

	gektark axır centnerla
azən ƿajlazə	23
. aapən ƿajlazə	18
azənṛ ƿeikuaza (roz) azə	25
akiar azə	20

b) akolxozkuei asovxozkuei ukrainaři s. s. r. aoblastkuei, moldaviařii křemřii a. s. s. r., azovo-çernomorř apěla řaj (saliskř araionkuei yadaxirři-donř aokrug ũa izěstazi alamčakua), orgonikizevskři apěla řaj (stavropolři araion alamkua), kurskřii voronežřii aoblastkua, dagestanř, qabardino-bolkarř, yadaxirř-osetiař, çeçeno-inguşř a. s. s. r. rqně 1937, 1938 šekuskua rzě arěc ſatař kuličurakua irěčakueu aarěxerta dgjel zegiř axirř břarař pxiařarala geckark aře 15 centner ireičamkua izoukuaz, mamzargiř ařayra aarěxra planla anagzaraře arěc ſatař kuličurakua iaděu zegiř rqněr akapně izauěz planla aarěxerta dgjel iačakueu aře abart račkës eičamkua aja řayra:

geckark axirř
centnerla

azěn řajlazě (ozimaia pšenica)	25
aapěn řajlazě (iarovaia pšenica)	15
iauměn azě	20
akiar azě	18
aqěkurei azě (iřerprně)	35

c) akolxozkuei asovxozkuei kiřovskř, sverdlovskř, gorikovskř, vostčno-sibirskř aoblastkua, kuiběiševsk aoblast aronia gařa, tatarř, qunař, mariiskř, mordovskř, udmurtř, iakuř, buriat-mongoliř a. s. s. r., a. s. s. r. komi, zapadno-sibirř apěla řaj (kulundinři araionkua alamčakua), krasnoiarsk apěla řaj (xaķasskři avtonomř oblast alamčakua), dalne-vostokři apěla řaji omsk aoblast yadaxirři araionkuei, 1937, 1938 šekuskua rzě arěc jla kuličura iačakueu aarěxerta dgjel zegiř axirř břarař pxiařarala geckark aře 15 centner ireičamkua izoukuaz, mamzargiř ařayra aarěxra planla anagzaraře, arěc ſatař kuličurakua iaděu zegiř rqněr akapně izauěz planla aarěxerta dgjel irěčakueu aře abart račkës eičamkua arěc kuličurař řayra:

gektark axır
centnerla

aapen qajlazé	15
azən qeikuatla (roz) azə	20
iäument azə	17
akiar azə	18
aşərz (proso) azə	16

c) a k o l x o z k u e i a s o v x o z k u e i sarałówpi, orenburgpi, stalingradpi, omskpi (yadaxıtpi araionkua alamçaqua), kuibieievskpi (aronia gafra ada egıert), qeliabinskpi aoblastkua, nemcev-povolzia avtonompi respublika, salışk araionkuei, nasgiə yadaxıtpi don aokrug ha izəstaz azovo-qernomorpi ařela ۋاچى, orqonikisevsk ařela ۋاچ stavropolippi araionkua, başkirtipi a.s.s.r., kazaxipi s.s.r. (ladaxıtpi kazaxipi aoblastkua alamçaqua), kalmäickipi a.s.s.r., xakasskpi avtonompi oblasti mraňataraxıtp-sibir ařela ۋاچى kuldinpi araionkua, 1937, 1938 şekuskua rzə arəc satař kulitürakua irəçakəu aarəxərtə dğiel zegiə axır břarař pxiazarala gektark ařə 11 centner ireicamkua aňayra zaikuaz, mamzargiə aarəxra planla anagzaraqə arəc satař kulitürakua iadəu zegiə raxır planla irəçakkuou tپə abart račkəs eiçamkua aua payra zoukuaz:

gektark axır
centnerla

azən qajlazé	14
iäument azə	13
akiar azə	13
aşərz (proso) azə :	15

d) a k o l x o z k u e i a s o v x o z k u e i uzbekpi, turkmenpi, taqəkpi, kırızippi, kərtərlətpi, azerbaijanpi, ermanrlətpi s.s.r-kuei ladaxıtpi kazakhstanpi aoblastkuei 1937, 1938 şekuskua rzə aqajla kulitura aarəxərtə dğiel iäçakəu zegiə axır, břarař pxiaza-

rala azəkuçara zanaxəm adgiel gektark aφə 12 centner ireiçamkua aqa Փayra zoukuaz.

İfakuərgəlazaait, akolxozkuei asovxozkuei raxıṛ 1937, 1938 ş. rzə abri akuçaraφə işarbou eিচamrkua aarəxra zonəz zegeidgəlouր akət-nxamyə vəistəvəkə iyalaxuzaracə eiha үədala pxıagələrə roueit abart 2 şəkusa rapxia daφa yəşəkusa aφayra bzia aazrəxxiaz.

III. aliucernei asamquəri rzə.

zegeidgəlouր akət-nxamyə vəistəvəkə aφalərxura azin rətazaait akolxozkuei asovxozkuei izauəz 1937, 1938 şəkuskua rzə planla raarəxərtə dgıel irəçakən zegiə aφə aarəxra abas ala:

aliucerna llazə azə zəkuçəpən araisonkua raxıṛ bəjaraṛ pxıazarala gektark aφə 4 centnerk irəçamkua; azə zəkuçəpəm araisonkua raxıṛ gektark aφə 3 centnerk irəçamkua; asamquər llazə bəjaraṛ pxıazarala gektark aφə 3 centnerk irəçamkua.

IV. abamba aarəxrazə.

zegeidgəlouր akət-nxamyə vəistəvəkə aφalərxura azin rətazaait akolxozkuei asovxozkuei esəşəkusa pəmkərəda abamba aarəxra bzia ifakuərgələrə razəkuparaφə izauəz 1936 şəkusazə, egizaua 1937 şəkuszəzgə abamba Փayra aarəxra abra çəqa iarbou aćkəs eiçamkua:

a) uzbekṛi, turkmenṛi, təqəkṛi sovetṛ socialisṭṛ respublikakua rphə — abamba axiəlou adgiel iaçakən zegiə axıṛ bəjaraṛ pxıazarala amerikəṛ abambajla gektark aφə 25 centner irəçamkua, mamzargiə egi-petṛi abambajla gektark aφə 18 centner irəçamkua;

b) egiərt arespublikakua rphə — aarəxərtə dgıel

iaçakəu zegiə axır bələrat pxiazarala amerikəpi abambajla gektark aφə 18 centner ireiçamkua, mamzargiə egipetri abambajla gektark aφə 14 centner ireiçamkua;

c) azə zəkuçapəm amerikəpi abambajlazə aarəx-xərtə dgiəl iaçakəu zegiə axır bələrat pxiazarala gektark aφə 6 centnerk ireiçamkua.

V. akunə (lion) aarəxrazə.

zegeidgəlouր akət-nxamya vəistavka aφalarxura azin rətazaait akolxozkuei asovxozkuei, esəşəkusa pəmkərəda akunə aarəxra bzia afakuərgəlarazə razəkuparaφə izauəz 1936 şəkusazə, 1937 şəkusazgıə akunə Փayra aarəxra abra çəqa iarbou açkəs eiçamkua izaua:

a) belorussiaφi s.s.r., a.s.s.r. komi, yadaxırı, leningradı, կalinskı, mratalartaxırı, ivanovskı, iaroslavskıli moskvapıi aoblasıkua rıφə — aarəxrtə dgiəl iaçakəu zegiə axır bələrat pxiazarala gektark aφə 5 centnerk ireiçamkua akunə-ķukuə (volokno);

egiərt arespublikakuei aφəlaφajkuei, aoblastkuei rıφə — akunə axiəlou adgiəl iaçakəu zegiə axır bələrat pxiazarala gektark aφə 4 centnerk ireiçamkua akunə-ķukuə.

VI. anəj (konoplia) aarəxrazə.

zegeidgəlouր akət-nxamya pxiazarala aφalarxura azin rətazaait akolxozkuei asovxozkuei, pəmkərəda anəj aarəxra bzia afakuərgəlarazə razəkuparaφə izauəz 1936 şəkusazə, egizaua 1937 şəkusazgıə anəj Փayra aarəxra abra çəqa iarbou raçkəs eiçamkua: sredne-russki anəj jla ha izəstou, anəj axiəlou adgiəl iaçakəu zegiə axır bələrat pxiazarala gektark aφə 5 centnerk ireiçamkua, mamzargıə ladaxırı anəjjla axuñə işalou gektark aφə 9 centnerk ireiçamkua.

VII. aſakarq sviokla (qarxal) aarəxrazə.

zegeidgəlouր akət-nxamya vəistavka aſalarxura azin rətazaaıt akolxozkuei asovxozkuei, esəşəkusa pəmkrəda aſakarq sviokla aarəxra bzia aſakuərgəlarazə razəkuparaqə izauəz 1936 şəkusazə, egizaua 1937 şəkusazgıə aſakar sviokla Փayra aarəxra abra çəqa iarbou ačkəs eiçamkua:

a) ukrainapı s.s.r. aoblastkua zegiə, azovo-çernomorqər ařelařaj, kurskri voronezrii aoblastkua rphə — aſakarq sviokla axiəlou adgiəl iačakəu zegiə axır břarap pxiazarala gektark aphə 250 centner ireiçamkua;

egiərt arespublikakuei, ařelařajkuei, aoblastkuei azəkuçara ztaxəu araisonkua alamčakua — aſakarq sviokla axiəlou adgiəl iačakəu zegiə axır břarap pxiazarala gektark aphə 200 centner ireiçamkua;

c) azə zkuərço araisonkua rphə — aſakarq sviokla axiəlou adgiəl iačakəu zegiə axır břarap pxiazarala gektark aphə 400 centner ireiçamkua.

VIII. azaraqia (podsolneçnik.) aarəxrazə.

zegeidgəlouր akət-nxamya vəistavka aſalarxura azin rətazaaıt akolxozkuei asovxozkuei, esəşəkusa pəmkrəda azaraqia Փayra bzia aſakuərgəlarazə razəkuparaqə izauəz 1936 şəkusazə, 1937 şəkusazgıə abasala izaua:

a) ukrainapı s.s.r., azovo-çernomorqər ařelařaj, orqonikizhevsk ařelařaj, voronezrii kurskrii aoblastkua rphə — azaraqia axiəlou adgiəl iačakəu zegiə axır břarap pxiazarala gektark aphə 13 centner ireiçamkua;

b) kazaxapı s.s.r., nemcev-povolzia arespublika, başkirri a.s.s.r., stalingradri, saratovri, կuibəi-şevri aoblastkua rphə — azaraqia axiəlou adgiəl iača-

көн зегің ахыр, біларат рұмазарала gekтark аға
9 centnerk ireiçamқua.

IX. atatən aarəxrazə.

zegeidgəlouր akət-nxamyə vəisṭavka aғalarxura azin rətazaait akolxozkuei asovxozkuei, esəşəkusa pəmkrəda atatən Փayra bzia asakuərgəlarazə razə-kuparaғə izauəz 1936 şəkusazə, 1937 şəkusazgıə abasala izaua:

a) ukrainapı, kərtəpəlapı, azerbaijanpi, ermənpəlapı, kazaxpi, kırğızpi s.s.r., azovo-qernomorpi aрəla Փaj (axara raionkua rəda), voronezpi aoblast rıqə—atatən axiəlou adgiel zegiə aғa bılarat rұmazara:

atrapezondi təik-kulakəi atatənjlakua rıqənр—gek-
tark axıр 14 centner ireiçamқua;

asamsun tatənbla aqənр—gektark axıр 10 cent-
nerk ireiçamқua; kırğızpi s.s.r. iaxiaçanaқəua asam-
sun tatən—gektark axıр 13 centner ireiçamқua;

b) krəimpi a.s.s.r. ladaxıri axutei, azovo-qer-
nomorpi aрəla Փaj axara raionkuei—alaçarta dgıel
iaçakəu zegi axıр bılarat rұmazarala:

adiubek tatənbla—gektark axıр 7 centnerk irei-
camқua;

amerikanı, trapezondi, təik-kulakəi atatənjlakua—
gektark axıр 11 centner ireiçamқua; krəimpi a.s.s.r.
yadaxıri axutaғə—adiubek tatənbla gektark axıр
13 centner ireiçamқua, amerikanı trapezondi atatən
jlakua—gektark axıр 15 centner ireiçamқua;

c) akolxozkuei asovxozkuei asigarppi amerikaپi
atatən bondəu jləei aazrəxəz, 1936, 1937 şəkusku
rzə atatən axiəlou adgiel iaçakəu zegiə axıр bılarat
rұmazarala gektark aғa 17 centner ireiçamқua; ab-
kun ha izəstou atatən jla aғa gektark axıр 22 cent-
ner ireiçamқua.

aguata: avəistavka axalarxura azin zmou
akolxozkuei asovxozkuei rtatən sorə aaləç, akon-
traktaciaṛ dogovorkua rphə asorə iəfakuərgəlou
açkəs eiçamxozarouṛ.

X. amaxorka tatən azə.

zegeidgəlouṛ akət-nxamyə vəistavka aphasrxura
azin rətazaaiṭ akolxozkuei asovxozkuei esəşəkusa
pəmkrəda amaxorka Փayra bzia afakuərgələrəzə razə-
kuparaṛə izauəz 1936 şəkusazə, 1937 şəkusazgıə
abasala izaua:

a) ukrainapı s.s.r., zapadno-sibirpi aṭəla Փaj,
voronezpi, kurskpi aoblastkua rphə — amaxorka
axiəlou adgiəl iaçakəu zegiə aφə bṭaraṛ pxiasarala
gektark axiṛ 32 centner ireiçamkua;

b) egiərt araisonkuei, aṭəlafajkuei, aoblastkuei
rphə — amaxorka axiəlou adgiəl iaçakəu zegiə axiṛ
bṭaraṛ pxiasarala gektark aφə 28 centner irei-
çamkua.

XI. akarṭos aarəxrazə.

zegeidgəlouṛ akət-nxamyə vəistavka aphasrxura
azin rətazaaiṭ akolxozkuei asovxozkuei, esəşkusa
pəmkrəda akarṭos Փayra bzia afakuərgələrəzə razə-
kuparaṛə izauəz 1836 şəkusazə, 1937 şəkusazgıə abasala izaua:

a) belorussiaṛi s.s.r. kareliskpi a.s.s.r., yada-
xip, leningradpi, kalininskpi, mratalartaxip, ivan-
ovskpi, iaroslavskpi, moskvapi, kurskpi, voronezpi,
kirovskpi, sverdlovskpi, gorikovskpi, kievpi, qerni-
govskpi, tatarpii qunaştii a.s.s.r. rphə — akarṭos
axiəlou adgiəl iaçakəu zegiə axiṛ bṭaraṛ pxiasarala
gektark aφə 225 centner ireiçamkua;

b) egiərt arespublikakuei, aṭəlafajkuei, aoblast-
kuei rphə — akarṭos axiəlou adgiəl iaçakəu zegiə axiṛ,

بىلاراپ رخىازارالا، гектарك اپە 150 centner ireiçamkua.

XII. auətratəx aarəxrazə.

zegeidgəlouپ akət-nxamyə vəistavka aپalarxura azin rətazaaiت akolxozkuei asovxozkuei esəşəkusa pəmkərəda auətratəx ဖayra bzia asaknərgəlarazə razəkuparaپə izauəz 1936 şəkusazə, 1937 şəkusazgıə abasala izaua—auətratəx axıəlou adgiəl iaçakəu zegi axıت bىلاراپ رخىازارالا гектарк аپە:

akapusta—gektark axıت 350 centner ireiçamkua; anasei, atomați, aqəmisi—gektark axıت 220 centner ireiçamkua.

XIII. a1 aarəxrazə.

zegeidgəlouپ akət-nxamyə vəistavka aپalarxura azin rətazaaiت akolxozkuei asovxozkuei, esəşəkusa pəmkərəda a1 aarəxra bzia asaknərgəlarazə razəkuparaپə izauəz 1936 şəkusazə, 1937 şəkusazgıə abasala izaua:

a) kərimpi a.s.s.r.—azaxua aپayra aazəstua iaxiaçanakəua adgiəl zegiə aپە:

azəkuçara ztaxəu adgiəl aپە bىلاراپ رخىازارالا гектарк axıت a1 70 centner ireiçamkua;

azəkuçara axıataxəm aپە—gektark axıت bىلاراپ رخىازارالا a1 35 centner ireiçamkua;

b) egiərt arespublikakuei aрəla ۋajkuei, aoblastkuei aپayra aazəstua azaxua iaxiaçanakəua adgiəl zegiə aپە:

azəkuçara axıataxəu adgiəl aپە—gektark axıت 100 centnerk ireiçamkua.

azəkuçara axıataxəm adgiəl aپە—gektark axıت 50 centner ireiçamkua.

XIV. aqai aarəxraze.

zegeidgəlouր akət-nxamya vəistavka aphasrxura azin rətazaaiť akolxozkuei asovxozkuei esəşəkusa pəmkrəda aqai aarəxra bzia asakuərgəlarazə razəkupara və izauəz 1936 şəkusazə, egizaua 1937 şəkusazgıə aphasuya aazəstuanə aqai adgiel iaçakəu zegiə axır bələrap pxiazarala geftark aphas aqai bəllaza 2000 kilogramm ireiçamkua.

XV. amasəna-träkṭor ṣənciakua rəqə.

zegeidgəlouր akət-nxamya vəistavka aphasrxura azin rətazaaiť amasəna-träkṭor ṣənciakua, auəs zzərua akəlxozkua rəqə 1937 şəkusazə, träkṭorla auəsura plan iadəu nazərgəz, axatçapsara (себестоимость) planla azəsakugəlou aćkəs eiçazpua,—1936 şəkusazə ialzərşaz, 1937 şəkusazgıə ialzərşo aşəkus axır bələrap pxiazarala auəslərşa;

a) qız („stalinec“) träkṭork azə—2500 geftar ireiçamkua;

b) agç zçou träkṭork azə—900 geftar ireiçamkua;

c) konbaink (15 fut aşqa iiaganə) azə—500 geftar ireiçamkua;

c) anə küküəga (льнотеребилка) maşənak azə—80, geftar ireiçamkua.

zegeidgəlouր akət-nxamya vəistavka iaha qədala aphasrxura azin rətazaaiť amasəna-träkṭor ṣənciakua 1936, 1937 şəkuskuia rzə zuəsura ari akuçara iarbo aphas izlasakugəlou aasta eiçaməkua aphaspsə uəsküa zmanə iəqou, naşgiə 1938 şəkusazə iiuli 1-nəzə aapənəzii parovaia ha izəstoui ajaoiuara kampanizə zuəslərşa abas ala iacizo:

a) qız („stalinec“) träkṭork azə—1000 geftar ireiçamkua;

b) agejkua zçou träkṭork azə 400 geftar ireiçamkua.

XVI. ағә аазаразә.

zegeidgəlouṛ akət-nxamya vəistavka aphaalaryura azin rətazaaiṭ aғә zauadkua, akolxozkua, aғә aazarta tōvarp fermakua 1936, 1937 şəkuskuia rzə araxu ḥəfiara-aazara aplan irədəz xartaaŋə inazəgəzəz, nasgiə tparapə irəmou raxı ۋان 100 cərxıaza 85 ireicamkua aphaçar rəcəzəkəua.

XVII. aſamaqa aazarazә.

zegeidgəlouṛ akət-nxamya vəistavka aphaarxura azin rətazaaiṭ, asovxozkuei araxuaaazara kolxoztōvarp fermakuei 1936, 1937 şəkuskuia rzə araxuaaazara, aṭfiarazə ahəntkarraṛ plan irədəz nazəgəzəz, egiżauəz axşxiara bṭaraṛ pħiżżarala jxia cərxıaza alra iṣarbou ačkəs eiçamkua axş:

	sssr evro sssr azia pa axuta axuta iāxiacanā iāxiacanā ķēua ķēua	litr	litr
araxu jla guəpkua			
gollandṛi (osifrizskṛi), xolmogortṛi, svickṛi, simmenṭalipṛi, krasno-nemecṛi, iaroslavṛi, tagiliskṛi	3000	2000	
uərt irxelċstrou rzə	2700	800	
krasno-gorbaṭov ṛi, şorlgornṛi, bes- tuzevṛi, nasgiə atəpanṛi ajxiakua rzə .	2500	100	

zegeidgəlouṛ akət-nxamya vəistavka aphaalakura azin rətazaaiṭ asovxozkuei, akolxoz tōvarp femakuei 1936, 1937 şəkuskuia rzə ari akuçara iabou aғә işfakuğəlou eiçamkua aphaerşt uəsurakua zua,

nasgiə 1938 şəkusazə (iiuli 1-nəzə) jxiak axırı axşxiara abas ala eিঁçamkua ifakuzərgəlo:

araxu jla guəpkua	sssr evropa axuta iaxiaçanaqəua	sssr azia axutaa-iaxiaçanaqəua
	litr	litr
gollandiapt (ostfrizskpt), xolmogorskpt, svickpt, simmentalıpt, iaroslavpt, tagiliskpt	1500	1000
- uərt irxelçistrou rzə	1350	900
krasno-gorbačovskpt, şortgorntp, besluzevpt, nasgiə atəpanpti ajxiakua rzə .	1250	900

zegeidgəloupt akət-nxamyā vəiştavka axalarxura azin rətazaait asovxozkuei, akolxoz tovarpt fermakuei; fəmz rxəçaanza aħar rəkəpan, bħaraprt pxiazarala esuaxəi ψnəi axırı abas ala irəclaraqtə auəs azəzuəz:

şortgorntp, gerefordpt, sero-ukrainpt, besluzevpt, svickpt, simmentalıpt, gollandpt, kalməickpt aħarjla rzə xək axırı 600 gramm ireiçamkua;

xəxi iarbakuou araxu jla rxəlçstraxipt, nasgiə xolmogorpt, tagiliskpt, iaroslavpt, krasno-nemecpt, krasno-gorbačovpt, nasgiə s.s.s.r. evropa axuta iaxiaçanaqəua atəpanpti aħar jla rzə 550 gramm ireiçamkua;

s.s.s.r. azia axuta iaxiaçanaqəua atəpanpti araxu jla irxelçez aħar rzə xək axırı 500 gramm ireiçamkua.

XVIII. auasa aazarazə.

zegeidgəloupt akət-nxamyā vəiştavka aħalarxura azin rətazaait asovxozkuei, akolxoz tovarpt fermakuei

1936, 1937 şəkuskua rzə araxuaazara aqfiarazə aħə-ntkarrat plan nazəgħaz, nasgiex aşekus az ħażżeġ pxiasarala uasa xek axiż alasa iakuċua abas ala ifakuzzergħelo:

a) axuəpşka zkui auasa jla (tonkorunnnejix porod) xek axiż 6,5 kilogramm ireiçamku;

b) uərt rxelċitra auasa jlæei „prekos“ ha izəstou auasajlæei raxiż 4 kilogrammk ireiçamku;

c) „prekos“ auasajlæei zxuə bza-qaqou auasajlæei raxiż 3,5 kilogramm ireiçamku;

zegeidgħelouṛ aket-nxamya vəištafvka aħħalrxura azin rətazaait asovxozkuei, akolxoz tħovar ferma-kuei abas ala izaua:

a) axuəpşka zkui auasajlæei (tonkorunnnejix porod), karakulipji akiapa uasajlæei raxiż 100 uasaxia cəpxiāza 110 ireiçamku asar rəċazkħeu;

b) romanovri auasajla 100 uasaxia xex cəpxiāza 200 sar rəċazkħeu;

c) karakulipji axuəpşka zkueċċua auasajlæei ir-ruk-ċua akkri aklassiha ha izəstou alasa bzia 70 procent ireiçamku.

XIX. aħha aazaraz.

zegeidgħelouṛ aket-nxamya vəištafvka aħħalrxura azin rətazaaiż asovxozkuei, akolxoz tħovar ferma-kuei 1936, 1937 şəkuskua rzə araxuaazara aqfiarazə aħħentkarrat plan nazəgħaz, nasgiex kurala 9-mz̈irei-hau han cəpxiāza, akolxox aqeb, ma aferma qiegħi ašekkus alagamtazə ir-remou raxiż bħajra pxiasarala abra išarbou eips asar rəċazaaz (kurala 2-3 mż̈irei zxęcku):

s.s.s.r. evropa axuta iaxiaċċana kċċua 17 xex ireiçamku;

s.s.s.r. azia axuta iaxiaċċana kċċua 13 xex ireiçamku.

zegeidgəlouր akət-nxamya vəistəvəkə aflatərxura azin rətazaait asovxozkuei, akolxoz təvarəf fermakuei, aşəkus alagamtazə anxamyaqə irəməz aħakua, kurala 9-mzə ireihau raxır hənk axır ałə aķaran aċċaraqə abas ala alşara zmakuou:

s. s. s. r. evropa axuta iaxiaçanaqəua 900 kilogramm ireiçamkua;

s. s. s. r. azia axuta iaxiaçanaqəua 700 kilogramm ireiçamkua.

XX. apsaar aazarażə.

zegeidgəlouր akət-nxamya vəistəvəkə aflatərxura azin rətazaait asovxozkuei akolxoz psaaṛ aazarta fermakuei, aferma zegiəi asovxozı rəfə 1937 şəkusazə iço ynaṛ psaaṛ cərxiaza axır bħarar pxiazarala 150 kūtaon ireiçamkua izoukuo, akolxoznikja, zən-xamyaqə iço ynaṛ psaaṛ cərxiaza axır bħarar pxiazarala 250 kūtaon ireiçamkua izoukuo.

XXI. aqanu aazarażə.

zegeidgəlouր akət-nxamya vəistəvəkə aflatərxura azin rətazaait aqanu sovxożkua 1937, 1938 şəkuskuu rzə 25 gramm zķarapua ķualapk aqanu jla axır aħarki aarəx abas ala ifakuzərgəlo:

bagdadri aqanu jleei aapənri agibridi rzə 75 kilogramm;

askoli ha izəftou aqanu jlazə 55 kilogramm;

ayənṛ aazaraṛi agibridkua raxır 45 kilogramm.

zegeidgəlouր akət-nxamya vəistəvəkə aflatərxura azin rətazaait akolxozkua uzbekri, turkmenri, tağekri, kırızri, kərtəlaṛi, ermanṛəlaṛi, azerbaijanri sovet socialistə respublikakua rəfə 1937, 1938 şəkuskuu rzə aħarki aarəxra abri aħənza inazgo:

bagdadṛi aqanq jlæi aapənṛi agibridi rphə 60 kīlogramm;

egiərt arespublikakuei, aṛəla ۋاچكuei, aoblastkuei rphə:

bagdadṛi aqanq jlæi aapənṛi agibridi—55 kilogramm.

askoli ḥa izəstou aqanq jla—50 kilogramm.

zegeidgəlouṛ akət-nxamya vəiştavka aφalarxura azin rətazaait akolxoznikja-qanqaasaja uzbekṛi, turkmenṛi, taqəkṛi, kərtələri, ermanələri, azerbaijanṛi sovet socialistṛ respublikakua rphə 1937–1938 şekuskua rzə aparkı aarəxra abas ala ifakuzərgəlo:

bagdadṛi aqanqjazə 75 kg ireiçamkua;

egiərt arespublikakuei, aṛəla ۋاچkuei, aoblastkuei zegiə rphə 70 kg ireiçamkua;

askoli ḥa izəstou aqanq jlazə 70 kg ireiçamkua.

zegeidgəlouṛ akət-nxamya vəiştavka aφalarxura azin rətazaait akolxoznikja-qanqaasaja aqanq-xkə jla bzia alxja (plemenski) 1937, 1938 şekuskua rzə aparkı aarəxra abas ala ifakuzərgəlo:

bagdadṛi aqanqjazə 80 kg ireiçamkua;

askoli ḥa izəstou aqanqjazə 70 kg ireiçamkua.

XXII. akət-nxamya arxiagəlayja.

zegeidgəlouṛ akət-nxamya vəiştavka aφalarxura azin rətazaait, asocialistṛ kət-nxamya arxiagəlayja, pəmkərəda aφayra aarəxra bzia, araxu rfiarei jlala aionṛprei, atraktorkuei akət-nxamya maʃəna eφatṛ dəukua rphə 1937 şekusazə abasala alşara zoukuo:

1. үtz „stalinec“ atraktoristṛja, smenak axır zuəs lərşa 2000 gektar ireiçamkua inazgo;

2. agej zcou atraktorkua rphə zuəs zuə atraktoristṛja, smenak axır zuəs lərşa 700 gektar ireiçamkua inazgo;

zegeidgəlour əkət-pxamya vəiştavkəpə aphasalar-xura azin rətaxoiç abart reips iəqou atraktoristja, 1937 şəkusazə ari akuçaraçə izlaşakugəlou eicamirkəua aphərşər uəsurakua zmou, nəsgidə 1938 şəkusazzəi auəsura aamtazə (iiuli 1 nəzə) smenak axır qız „stalinec“ atraktor ala zuəslərşa 1000 gektar ireiçamirkəua inazəgəzo, ageł zçou atraktor ala 400 gektar ireiçamirkəua.

3. a k o m b a i n e r j a , a a r ə x r a k a zə (15 füçpi akməhain axı iiaganə) zuəslərşa 800 gektar ireiçamirkəua inazəgəzəz.

4. a n ə j կ կ ս յ ա , a n ə j կ կ ս ե գ ա mafənakua rəpə 120 gektar ireiçamirkəua.

5. a p x i a g ə l a y j a - z v e n e v o i k u a , izouəz akunə-nəj Փayra 15-ri anomer, eihangiə 10 centnerk ireiçamirkəua.

6. a p x i a g ə l a y j a - z v e n e v o i k u a , 1936 şəkus-kua rzə abamba Փayra irouz bğarat pxiazarala gek-ṭark axır:

a) uzbekəri, taqəkəri, türkmenəri sovet socialist respublikakua rəpə:

amerikaçri abambajlazə 80 centner ireiçamirkəua;
egipetçri abambajlazə 50 centner ireiçamirkəua;

b) egıərt azəkuçara ztaxəu araisonkua rəpə;
amerikaçri abambajlazə 50 centner ireiçamirkəua;
egipetçri abambajlazə 30 centner ireiçamirkəua;

c) amerikaçri abambajla, azəkuçara axiataxəu arai-onkua rəpə 16 centner ireiçamirkəua.

7. a p x i a g ə l a y j a - z v e n e v o i k u a , sredne-rus-skəri akunəjla ha izəstou axutə şamou gektark axır bğarat pxiazarala 11 centner, məməzargiə ladaxırı akunəjla 17 centner akunə Փayra ireiçamirkəua izou-kuaz.

8. архагәл ая-звеңе виокуа, афакар svio-
қла ағайра gektark axıtp bıtarat pxiasarala 700 cent-
ner ireiçamkua izoukuaz.

зәкуçarala ағайра аарәхәрта dgıelkua rphə 900
centner ireiçamkua.

9. ағә аазая, 100 фанк raxı 90 ireiçamkua
ағçarkua rəçazkəz.

10. ажия ая, dara auəs zzərua ajquarta rphə, аш-
kusazə bıtarat pxiasarala, jxiak axıtp abasala ifakı-
zərgəlo:

	s. s. s. r. evropa axuta iaxıça- nakəua	s. s. s. r. azia axuta iaxıça- nakəua
	litr	litr
a) gollandp (osfrizp), xolmogorp, şvickp, simmentalip, krasno-nemecp, iaroslavp, tagiliskp abart ireiçamkua .	4000	3000
b) aparagraf „a“ araxujla raxıtp kras- no-gorbaçovp, şortgornp, bestuzevp, nasgə atəpantpi araxu—abart ireiçam- kua	3500	2500

11. aħar аазая, aħar 6 mz rxęċaaiza akę
pxastamtpua (itamərxakua), esuaxəi-ψpəi ala rəkapan
abas ala iqalarp izəlzərso:

a) şorgornpi, gerefordpi seroukrainpi, bestuzevpi,
şvickpi, simmentalipi, kalməickpi araxujla aħar rzə
750 gramm ireiçamkua.

b) aparagraf „a“ ағә iarbou araxu jla rxəlcstrej
(metisi), nasgə xolmogorpi, tagiliskpi, iaroslavskpi,
krasno-nemeckpi, krasno-gorbaçovpi araxujləei, sssr
evropa axuta iaxıçanağəua atəpantpi araxu jla aħar-
kua rzə 700 gramm ireiçamkua;

c) s.s.s.r. azia axuta iaxiaçanakəua atəpanri araxu jla aħarkua rzə 600 gramm ireiçamkua.

12. auasaxiçja, bżaraġ pxiasarala uasaxek aşekus an alasa iakuċua abri aqqa ifakuzərgalo:

a) auasa xuę pška jlakua rqənṛ lasaxak 7,0 kg ireiçamkua inazgo;

b) „prekos“ auasajləei uərt rxelċitra auasajləei rzə 5,0 kg ireiçamkua alasaxa;

c) „prekos“ auasajlakuei zxuędaqabzou auasajləei raxiṛ 4,0 kg.

auasaxiçja, aşekus alagamtazə uasa 100 cəp-xiāza abasala asar ręčazkəua:

zxuę pškou auasajləei, karakulitili zkiapa dəuu auasajləei rqənṛ 130 sar ireiçamkua;

romanovri auasajla aqnər 250 sar ireiçamkua;

akṛi aklassi ha izəftou alasa pška (karakulitili, alasapška zkuęcua auasajləei raxiṛ) 80 procent ireiçamkua.

13. aħaazzajja, ieraazio ahankua 9-mzə ireihakuou raxiṛ bżaraġ pxiasarala ħank aqqa asar (2-3 mzə zxəckuo) ręčaazara abas ala ifakuzərgalo:

s.s.s.r. evropa axuta iaxiaçanakəua 22 sar ireiçamkua;

s.s.s.r. azia axuta iaxiaçanakəua 16 sar ireiçamkua, mamzargi bżaraġ pxiasarala aşekus alagamtazə rnarapaqħi irəmaz kurala 9-mzə ireihakuou ahankua raxi tonnak eiçamkua aha produkcja.

XXIII. avəiſṭavka alaxura zəkonagakuo ralxra.

a) akolxozkuei amasəna-traktor pstanċiakuei, akolxozaa-pxiagħelayja, atraktoristja, akombainerjei anej kukuęga maśenakua auəs dzəruei ari akuçaraqħi išarbu ahasabala aqberpşt uəsurakua zmou, iara ubas agronomja, araxu hakiemja, azootexnikja, aselekcionerjei apəlajei, zegeidgħelou t aket-nxamya

vəiştavka ayalaxura ztaxkuou, arespublikat narkomzemkua, aoblastrii ařelařajrii adgiel uəshartakuei, irzərchaueit avəiştavka rxə zlaladərxuuala, dara uərt auəshartakua uals irəduň adərrakua irona riaşara ailķaarakua.

asovxozkuei, asovxoz uəsnija-pxiagəlayjei, ari akucaraře iarbakuou rəla aueşpərşərkua zmou, iara ubasgiə agronomja, asovxoz aře araxu rhakiəmjei azootexnikjei zegeidgəlońr akət-nxamya vəiştavka zxə alazərxuərc ztaxkuou, abartkua rzə irzərchaueit dara rnarkomzemkua, uərt irəxutouř ařərpşr uəsurakua rzə adərpkua (svedenii) ialargalaz reilķaara.

b) irədçazaait arespublikat narkomzemkuei aoblastrii ařelařajrii adgiel uəshartakuei, akolxozkua, asovxozkua, amasəna-traktorř stanciakua, akolxoz tovarř fermakua, akət-nxamya apxiagəlayjei-ařpaayjei ruəslərşakua rzə iaarəchaua iaxuapşnə eilķanə zegeidgəlońr akət-nxamya vəiştavka iaxəpxiəsalaxarc asakuəroiuuuarazə avəiştavkař komitet iazaarəchalarazə, 1937 şəkusa aaləc zeipşrou hasab azənə, fevralı 1, 1938 şəkusa iaxəmgakua, araxuaazaraře — mart 1, 1938 şəkusa iaxəmgakua, 1938 şəkusazṛi ruəslərşazə—avgust 1, 1938 şəkusa iaxəmgakua.

XXIV. apremiakuei ahamtakuei.

İfakugəlazaait akolxozkua, asovxozkua, amasəna-traktorř stanciakua, akolxoz tovarř fermakua uhařərpşr uəsurakua rzə abart reips iəqou ahamtakua:

	xpxiəzarařala
a) axırə medali dəu	200
b) axırə medali xuŋə	300
c) arazənř medali dəu	500
c) arazənř medali xuŋə	1000
d) akřpi ařepeň adipolomkua	2500
d) aybařpi ařepeň adipolomkua	5000

akolxozkuei, asovxozkuei, amafəna-traktor p stənciakuei hamtas axırə medali dəu, ma arazənər medalı dəu zauəz premias iroueit aidara myapgaga mafənakua (gruzovoikua), uərt akolxozkua rxan-rayjei, asovxozkuei amafəna-traktor p stənciakuei rdirektorja iroueit amafəna laskua (lexkovolkua).

b) işakuərgəlazaait, agronomja, araxu hakimja, azootexnikjeli amexanikjeli auəs zzərukuo akolxozkua, akolxoz tovar p fermakua r pə zaqə xərxıazala-
lagıə irajanə zətexniqər-eiqlikaara p cxəraarala dara ubart ahamtakua roura p zuəs pərşərkua eikuzərlo; mamzargıə iəfakurgəlou ahamta asovxozkuel amafəna-traktor p stənciakuei, iara ubasgia akolxozaa-pxiagəlayja, aselekcionerjei apəlajei iroueit apremiakuei, hamtas adipłomkuei.

agronomja, araxu rhakimja, azootexnikjeli amexanikjeli zuəs eiqlikaara- texniqər cxəraarala akolxozkua, akolxoz tovar p fermakua, asovxozkua, amafəna-traktor p stənciakua, zegeidgəlou p akət-nxamyə vəistavka rxə aladərxurə p eikuzərlo, avəistavka p komitət axarqala dara ubart xatala irəpxioit avəistavkaxı.

c) işakuərgəlazaait, zegeidgəlou p akət-nxamyə vəistavka p ireionizou araxu iaargo rzə, zegeldgəlou p akət-nxamyə vəistavka komitət attestat rətara.

* * *

zegeidgəlou p akət-nxamyə vəistavka komitət rəpxioit akolxoz ialou hsei xajei, asovxozkuel amafəna-traktor p stənciakuei r pə auəs zukuo axajei ahsei, akət-nxamyə auəs azəzukuo aqazajei, naukala auəs azəzukuo uñha zegiə, zegeidgəlou p akət-nxamyə vəistavka p ieqalo, asocialist p kət-nxamyə aiaairə dəukua axianərpşəu axalarxurazə iazəkupalaracə.

zegeidgəlou p akət-nxamyə vəistavka
komitət axanrayə m. qernov.

zegeidgəlouր akət-nxamya vəistəvka komitət iəqanaçaz akuçara № 129.

iiuli 15, 1937 ș.

akolxozkua, asovxozkua, amasəna-
traktor ștanciakua, akolxoz-łovar ʃ
fermakua, iara ubas akət-nxamya arxia-
gəlayjei aifkaayjei, zegeidgəlouր
akət-nxamya vəistəvka ʃəhərə anxamya xü-
takua ralarxurazə, zegeidgəlouր akət-
nxamya vəistəvka komitət akuçara iəqanaçaz
aʃə ialapxıazamkua iəqaz raxır
iiun 14, 1937 şəkusazə s.s.s.r. sovnarkomi
v k p(b) acəntri komitəti iəfakudərəni uzuaz:

**I. ahaskiən jlakuei, aqałaṛ fatałerkuei (kor-
məvəix korneplodov) rzə.**

zegeidgəlouր akət-nxamya vəistəvka axalarxura
azin rətazaait akolxozkuei asovxozkuei esəşəkusa
pəmkərəda ahaskiən jlakuei aqałaṛ fatałerkuei rpayra
bzia afakuərgəlarazə razəkupara ʃəhərə izauəz 1936 şəku-
sazə, egizaua 1937 şəkusazgıə planla irədəni adgiel
iaçakəni zegi axır bələrəp rxiəzarala gektərk aʃə
abart akulitərakua rpayra abas ala:

ziñniak ha izəstou aqənṛ—2,5 centner ireiçamkua;
bezostnəi kostior ha izəstou aqənṛ—3,5 centner irei-
çamkua; asparçet ha izəstou aqənṛ—8 centnerk irei-
çamkua; donnikəei, ʃimofeevəkəei, amerikəpi pəireei,
eze sbornoi ha izəstakuou raxır 3-3 centner irei-
çamkua; lisoxvost ha izəstoui şvedəp samquəri—2 cen-
tnerk ireiçamkua; asamquər şkuakua—1,5 centner

ireiçamkua; lugovaia ovsianica ha izəftou—4 centnerk ireiçamkua; mogar ha izəftou—5 centnerk ireiçamkua; sudankəei aqała svioqləei—7 centnerk ireiçamkua; aqałap morkovi turnepsi, briukvej rqənə —4 centnerk ireiçamkua.

II. aprəng-aza aze.

zegeidgəlouṛ akət-nxamyə vəiştavka aňalarxura azin rətazaaiṭ akolxokuei asovxozkuei esəşəkusa pəmkrəda aprəng payra bzia afakuərgəlarala razəkuparağə izauəz 1936 şəkusazə, egizaua 1937 şəkusazgıə aprəng aarəxərtə dgıəl zegiə iaçanakəna aňə abart çäqa iarbou raçkəs eiçamkua;

a) kazaxstanṛi s. s. r-i azovo-çernomorṛi aňəlaşraji rəphə bələraṭ pxiazarala gektark aňə 45 centner ireiçamkua;

b) uzbekṛi, taqəkṛi, türkmenṛi, kirgizṛi, azerbaijanṛi, ukrainaṛi, ermanṛəlatṛi sovet socialistə respublikakuei, dalını vosłok aňəlaşraji rəphə bələraṭ pxiazarala gektark aňə 35 centner ireiçamkua;

c) daonistanṛi, qabardino-bolkarṛi avtonomə sovet socialistə respublikakuei, stalingradṛi oblasti rəphə bələraṭ pxiazarala gektark aňə 80 centner ireiçamkua.

III. axuşaləç kuličurakua rzo.

zegeidgəlouṛ akət-nxamyə vəiştavka aňalarxura azin rətazaaiṭ akolxokuei asovxozkuei esəşəkusa pəmkrəda axuşaləç kuličurakua rəpayra bzia afakuərgəlarazə razəkuparağə izauəz 1936 şəkusazə, egizaua 1937 şəkusazgıə, aarəxərtə dgıəl iaçakən zegiə axır bələraṭ pxiazarala gektark aňə abas ala:

a) klesqevina, akunə-kudriasi agorüicei gektark aňə 7 centnerk ireiçamkua, klesqevina azəkuṛara ztaxən adgiəl axır 10 centnerk ireiçamkua;

- b) soia azə—11 centner ireiçamkua;
 c) adgiel rasa (araxis) azə—10 centnerk ireiçamkua;
 ç) künzuçı perilləei ha izəstakuou rzə—6 centnerk ireiçamkua, azəkuçara ztaxkuou adgielkua rzə—9 centnerk ireiçamkua;
 d) saflori, makəi ha izəstakuou rzə—7 centnerk ireiçamkua.

IV. aefir xuşaləç kuliçurakua rzə.

zegeidgəlouր akət-nxamya vəisṭavka aphasrxura azin rətazaait akolxozkuei asovxozkuei esəşəkusa pəmkərəda efir xuşaləç kuliçurakua rpayra bzia afa-kuərgəlarazə razəkuparaqə izauəz 1936 şəkusazə, egizaua 1937 şəkusazgıə alaçarta dgıel iaxıçana-ķəua zegiə aφə bğaraṛ pxiasarala gektərk axıṛ abas ala;

koriandra ha izəstou azə—7 centnerk ireiçamkua; fenxelia azə—8 centnerk ireiçamkua; miaṭa (abouə anərrəpalakı astaxı) azə—10 centnerk ireiçamkua; agiəl (axəlt işfəcəu)—7 centnerk ireiçamkua; lava-nda (axəlt)—15 centner ireiçamkua; muskaṭnaia şal-feia ha izəstou—35 centner ireiçamkua; ageran (aguəj azakua)—150 centner ireiçamkua.

V. afakar sviokləei, akunə-dolgunicei, anəji rəjlakua rzə.

zegeidgəlouր akət-nxamya vəisṭavka aphasrxura azin rətazaait akolxozkuei asovxozkuei esəşəkusa pəmkərəda ajlakua rpayra bzia afakuərgəlarazə razəkuparaqə izauəz 1937 şəkusazə alaçarta dgıel iaća-ķəu zegiə axıṛ bğaraṛ pxiasarala gektərk aφə abas ala:

- a) afakar svioklazə—20 centner ireiçamkua;
- b) anəjazə—5 centnerk ireiçamkua;
- c) akunə azə—5 centnerk ireiçamkua.

VI. auətratəxkuei, abaxqa kulişurakuei, uərt rəjlakuei rzə.

zegeidgəlouր akət-nxamya vəistavka axalarxura azin rətazaaiıt akolxozkuei asovxozkuei esəşəkusa pəmkrəda auətratəxkuei, abaxqa kulişurakuel, uərt rəjla aikuərlərəkuei rzə aφayra bzıa afakuərgəlarazə razəkuparaφə izauəz 1936 şəkusazə, egizanıa 1937 şəkusazgıə uərt irəçakəu aarəxrtə dgıəl zegiə axır bəlarəp pxıazarala gektark aφə abas ala:

a) afaր sviokləei amorkovi rzə—300 centner ireiçamkua; afənkəei ahabərzəki rzə—225 centner ireiçamkua; aqabak azə—350 centner ireiçamkua;

b) anaşa, akapusta, aqəmfə jlakua rzə—4 centnerk ireiçamkua; amorkov jlazə—6 centnerk ireiçamkua; afaր sviokləei aqəd jlakuel rzə—12 centner ireiçamkua; abaxqa kulişura jlakua rzə—2 centnerk ireiçamkua;

c) aφarnik ramakua eikuərlou zegiə rxərxiəzərəxir, ramak aφə 14 kilogramm ireiçamkua (bələrəp pxıazarala aφayra aυqot azəuraan—ləqou aqəmfə 25% ireiçamxaroup);

c) bloqnaia təplica ńa izəstakouu rəphə—bələrəp pxıazarala gektark aτəplicəφənəp 50 tonn ireiçamkua anaşei aṭomati;

d) klinskaia təplica ńa izəstou aφə—kv. metrk aτəplicəφə bələrəp pxıazarala 100 naşak ireiçamkua.

VII. aṭəri açiaa lərkuei (iagoda) rzə.

zegeidgəlouր akət-nxamya vəistavka aφalarxura azin rətazaaiıt akolxozkuei asovxozkuei esəşəkusa pəmkrəda aṭəri açiaa lərkuei (iagoda) rəpayra bzıa

afakuərgəlarazə razəkuparaqə izauəz 1936 şəkusazə, egizaua 1937 şəkusazgıə aφayra abas ala:

a) ałər zφalo abahçakua rφə ałei ahai bğaraç pxiazarala gektark aφə 85 centner ireiçamkua; abrikos, ałama, aca, abha—75 centner ireiçamkua; aurəs aca (vəišnia)—50 centner ireiçamkua; açiaa tərkua (iagoda) gektark aφə—45 centner ireiçamkua;

b) ałər piłomnikkua rzə gektark aφə abas ala izaurapə ifakuzərgəlo: eixaham aitahap tərçlakua—200 nəzəki fata ireiçamkua, nasgiə 25 nəzəki iştandarlıpu aitahap taraxukua (2 şəkusa zxəçkuo).

VIII. aciṭrusp kuliṭurakua rzə.

zegeidgəloup akət-nxamyə vəiştavka aφalarxura azin rətazaait akolxozkuei asovxozkuei esəşəkusa pəmkrəda aφayra bzia afakuərgəlarazə razəkuparaqə izauəz 1936 şəkusazə, egizaua 1937 şəkusazgıə aciṭrusp kuliṭurakua irəçarkəua adgiəl zegiə axır bğaraç pxiazarala amandarin, ma alimon çla fataq aφənəp 400 ireiçamkua (zəkura nəzəri aqlaxı iiaganə).

IX. novo-lubianoi ha izəftou akuliṭurakua rzə.

zegeidgəloup akət-nxamyə vəiştavka aφalarxura azin rətazaait akolxozkuei asovxozkuei esəşəkusa pəmkrəda, novo-lubianoi ha izəftou akuliṭurakua rφayra bzia afakuərgəlarazə razəkuparaqə izauəz 1936 şəkusazə, egizaua 1937 şəkusazgıə axəltkua (steblej) rφayra, alaçarta dgıəl iaçakəu zegiə axır bğaraç pxiazarala gektark aφə abas ala:

ladaxırı akunəi kenafi rzə—70 centner ireiçamkua; kanałnik ha izəftou azə—50 centner ireiçamkua.

X. amja çləei abnəp piłomnikkuei rzə.

zegeidgəloup akət-nxamyə vəiştavka aφalarxura azin rətazaait akolxozkuei asovxozkuei izauəz 1936

Şəkusazə, eñizaua 1937 şəkusazgıə bñarañ pñiazarala
gektark aqñ—300 nñzki fata aitahañ ireiçamkua, azə-
kuçara ztaxəu aüqastñkakua rñpñ—450 nñzki fata irei-
çamkua.

XI. axuñləç kuliçurakua rzə.

zegeidgəlouñ akət-pxamyə vəiştavka aþalarxura
azin rətazaait aþolxozkuei asovxozkuel esəşəkusa
pəmkrəda axuñləç kuliçurakua rñpayra bzla afakuər-
gəlarazə razəkuparañ 1937 şəkusazə alaçarta dgıəl
zegiə axıñ bñarañ pñiazarala gektark aqñ abas ala
izaua:

beladonna (abonə ryanə), avelerian (afatakua) rzə
—10 centnerk ireiçamkua; akamforp bazilin (azet)
azə—35 kilogramm ireiçamkua; naperstjanka (abonə
ryanə) azə—8 centnerk ireiçamkua; dolmaþ romashka
ha izəltou (aşəkusazə rapxia ianəltua)—30 kilogramm
ireiçamkua.

XII. xmeli, aþauþukləçkuei, cikoriei, amja kakaləi rzə.

zegeidgəlouñ akət-pxamyə vəiştavka aþalarxura
azin rətazaait aþolxozkuei asovxozkuei izauəz 1936
şəkusazə, eñizaua 1937 şəkusazgıə alaçarta dgıəl ze-
giə axıñ bñarañ pñiazarala gektark aqñ aarəxra
abas ala:

xmeli azə—12 centner ireiçamkua; aþauþukləçkua
rzə—40 kg ireiçamkua ajla; cikoria azə—150 cent-
ner ireiçamkua; amja-kakal azə—12 centner irei-
çamkua.

XIII. aqma aazarazə.

zegeidgəlouñ akət-pxamyə vəiştavka aþalarxura
azin rətazaait asovxozkuei, aþolxoz þovarp fermakuei
izauəz 1936 şəkusazə, eñizaua 1937 şəkusazgıə çaga
eikuəpñiazarou raxıñ ruakə:

a) aşəkus alagamtazə 100 qmaxiak raxıtp azar rəçaaazara: axuəpşka (pxuxovaia) zkuu aqma jləei, axşxiarjp iazkəu aqmajləei raxıtp 130 zərə ireiçamkua; angorr aqmajləei uərt irxəlçstrou aqmajləei rzə—110 zərə ireiçamkua.

b) axuəpşka zkuu aqmajlazə, bəlaraç pxiazarala qmak axıtp aşəkusən iakuçua: pridonp aqmajlazə—350 gramm ireiçamkua; egiərt aqmajlakua rzə—240 gramm ireiçamkua;

c) aşəkusən axşxiara aamtazə bəlaraç pxiazarala qmaxiak axş iamçranə iəqou:

axuəpşka zkuu aqmajlazə—100 litrk axş ireiçamkua; axşxiarjp iazkəu aqmajlazə—200 litr ireiçamkua.

XIV. afxa aazarazə.

zegeidgəloup akət-nxamya vəistavka aphasalarxura azin rətazaait akolxozkuei asovxozkuei izauəz 1936 şəkusazə, egizəua 1937 şəkusazgıə zənraq iaaoiəcsəz sxa taajjarak (sxəmzak) aφə acxa iamçranə iəqou ha arαιonp plan iadəu aasta 2-nṛə eihanə, uəs anakumxa bəlaraç pxiazarala sxəmzak aφə 40 kg ireiçamkua; acxa-ja sxəmzak iamçua—600 gramm ireiçamkua, nəsgıə afxəmzaφə afxa-taajara rəfiara (reizhara) 60% ireiçamkua.

XV. akət-nxamya apxiagəlayja.

zegeidgəloup akət-nxamya vəistavka aphasalarxura azin rətazaait asocialistp nxamya apxiagəlayja, 1937 şəkusazə pəmkərəda aphaýra bzia ašakuərgəlarei, araxuaazara ařfiarei jlala aioñtrei uňa rəfakuərgələrafə abart ařfərşp uəsurakua, aiaairakua zaua, abraçaqa işarbou eipş:

1. apxiagəlayja afxaazaja, zənraq iorəcsəz sxa-taajjarak azə—70 kilogramm ireiçamkua acxa,

nasgide şəmzak aqə aʃxa-tajara arçıları (alzhara) — 60% ireiçamkua.

2. apxiagəlayja-aştratəx basaja, bələrəp rxiazarala aşekusan geftark aqə izauəz: akar-
tos — 600 centner ireiçamkua; anashel atomati — 375 centner ireiçamkua; akapustel, avioqlael, mor-
kovı — 350 centner ireiçamkua.

3. apxiagəlayja-zvenevoikua, axuşa-
ləçkuei, efirxuşaləçkuei, axullaq kultu-
rakuei rəqə, bələrəp rxiazarala geftark aqə
aşarəxra abas ala izauraşə ifakuzərgəlo: azaraqıa —
27 centner ireiçamkua; kleşçevina, perilla, agorjica,
akunə-kudriash, saflora, koriandra, napertianka, agiəl
(abonə ryanə) uha rzə — 15 centner ireiçamkua; adgiol-
rasa (araxis), soia, miata (eillaxxəu boino), bela-
donna (abonə ryanə), avalerian uha rzə — 20 centner
ireiçamkua; künzüt ha izəftou — 10 centner ireiçam-
kua; fenxelia — 16 centner ireiçamkua; lavanda (axolt-
kua) — 30 centner ireiçamkua; muskañnala galfeia ha
izəftou — 60 centner ireiçamkua; ageran — 250 centner
ireiçamkua; dolmatır romaşka ajlazə (apxiatı aşaku-
sazə iłtəz) — 40 kilogramm ireiçamkua; okamforə ba-
zilikə (azet) — 60 kilogramm ireiçamkua.

4. apxiagəlayja-təraarəxja, apxiagəla-
yja-zvenovoikua izauəz 1935, 1936, 1937 əvəzuskuu
rzə inepənkəlanə geftark aqə bələrəp rxiazarala
aşei ahai (ałər) — 150 centner ireiçamkua; abay-
guası zlou ałerkua raxır — 100 centner ireiçamkua;
iagodnikkua raxır — 60 centner ireiçamkua.

5. apxiagəlayja-ajlaarəxja, akunoı anej
rlaçarəjla bələrəp rxiazarala geftark aʃləbatoxərtəşə,
zvenok axırı izauəz 10 centner ireiçamkua.

zegeidgəlouṛ akət-pxamya valşavıka
komitət axantaya — m. qərov.

zegeidgəlouր ակետ-նշամյա վելտավկա կոմիտէ iəqanaçaz akuçara № 136.

19 avgust 1937 շէkusaz.

„акет-ншамյа архагәлайյа, зеgeidgəlouր ակետ-նшамյа վելտավկա անшамյа xutakua rəla րփалархսա պqarakua rzə zegeidgəlouր ակետ-նшамյա վելտավկա կомитет akuçara iəqanaçaxiou ապէ յarbakuuməz raxiր 14/VI—1937 շէkusazə sovnarkom s.s.s.r-i vkp(b) acenր komiteți iəfakudərəməsiouaz axiր zegeidgəlouր ակետ-նшамյա վելտավկա կոմիտէ 15/VII—1937 շէkusazə iəqanaçaz akuçara պgιء iarbou“.

зеgeidgəlouր ակետ-նшамյա վելտավկա պфалархура azin rətazaaiт asocialistր köt-նшамյա архагәлайյа, esəşkusa pəmkrəda афаяра bzia aikuərlərazə razəkuparaպ 1937 շէkusazə izaua abart reipş auəsura պərşərkua:

1. архагәлайյа-brigadirkuei azvenevoikuei, atatən yeլi (apapirosp), asigarır tatənkuei abakunkuei raarəxyյа, izauəz atatən պфаяրa bજarap pxiasarala gektark ապէ abas ala:

зеgeidgəlaր ակետ-նшамյա վելտավկա կոմիտէ akuçara պ ակolxozkua rzə iəfakunargəlaz auəs պərşərkua (nagzaրkua), 14/VI—1937 շէkusazə sovnarkom s.s.s.r-i vkp(b) acenր komiteți iəfakudərəməsiouaz izlarbou açkəs eihaրnə: abrigadazə — 30%, ireicamkua; azveno azə — 50%, ireicamkua.

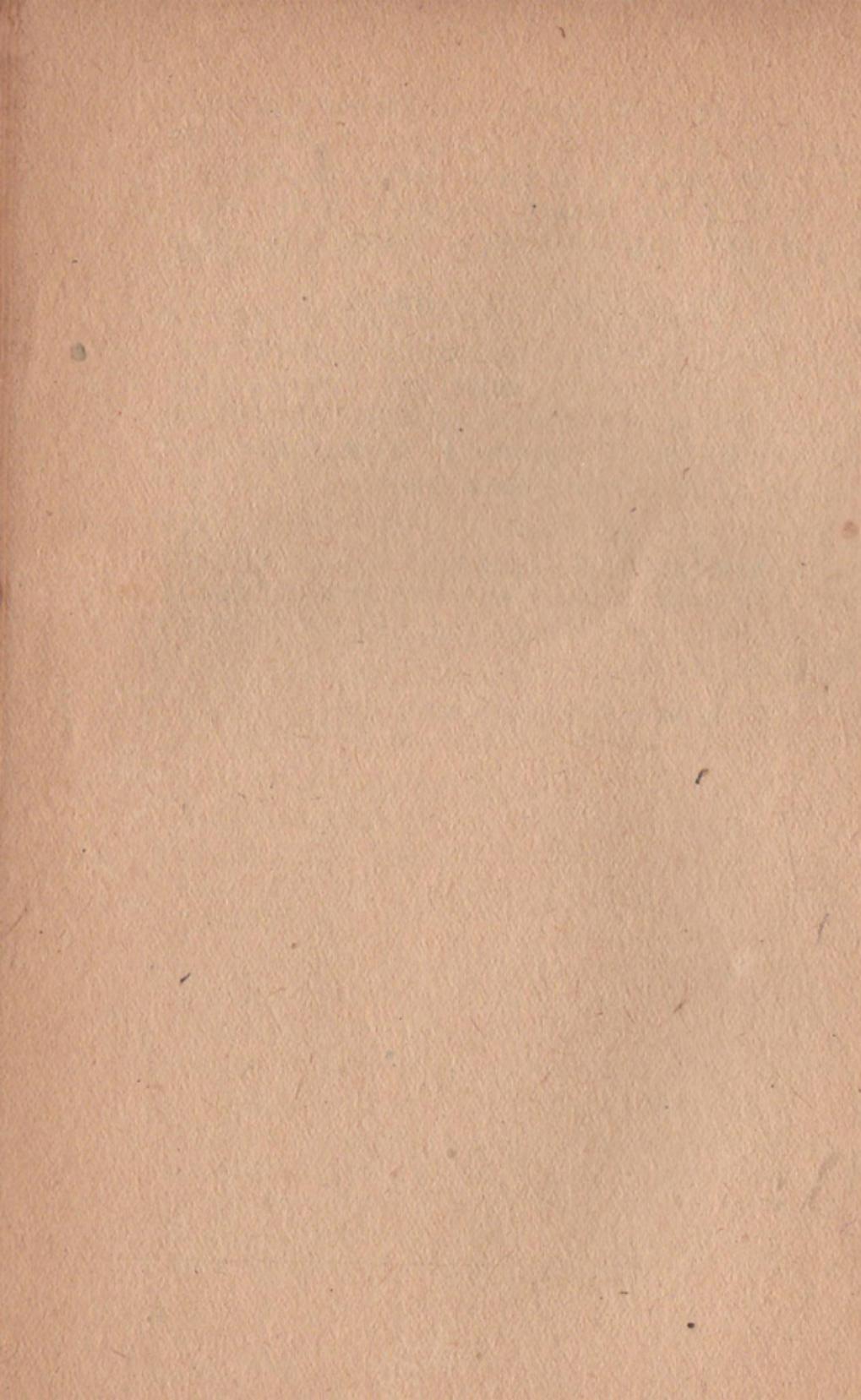
a g u a t a: avəistavka aqalarxura azin zətou
apxiagəlayja-abrigadirjei azvenevoiknel rtatən
sort aaləç apxiatı ax-tatən sortık (atatən sort
ost № 5112 azə apxiatı ny-tatən sortık) akol-
xozkua rzə izləfakuərgəlou nəçəs 25% eihaxaroup.

2. apxiagəlayja-zvenevoikna amaxorka
a arəxja, aqayra bələdə pxiasarala geftarlı axır,
zegeidgəloup akət-nxamya vəistavka komitət aku-
çaraqə akolxozkua rzə ifakunargalans, sovnarkom
s.s.s.r-i vkp(b) acəntr komitəti infakndərəliyinaz
aşə izlarbou aasta 3-pərə eihana izanuz.

3. apxiagəlayja-maşinistja, sezonk azə
(30 mşə ireihəmkua) rp-4 aitahaga maşına epkiasa
80 geftar ireiçamkua atatən eitazhaz, lparala atatən
eitahara iazəfakuərgəloui, amafəna abələp (goriunq)
anormei hasab rzənə.

zegeidgəloup akət-nxamya vəistavka
komitət axan raya—m, qərnəv,

---

a x k u a.

zegeidgəlouր akət-nxamya vəiştavkəzə eidgalou s. s. r. Jlar
rkomissarkua rsçveli vkp(b) acenr komitəti təkərçaz

4

akolxozkua, asovxozkua, amasəna-traktor e şənciəkua, alkol-
xoz լովար fermakua, iara ubas akət-nxamya apxiagə-
layjeli aiφkaayjeli zegeidgolou e akət-nxamya vəiştavkə
aφalarxuša apqarakua rzə zegeidgalouր akət-nxamya
vəiştavkə komitət iəqanaçaz akuçara . . . . .

5

I. zegeidgəlouր akət-nxamya vəiştavkə jałasuknuı	—
II. arəcəp կulitürakua rzə	6
III. aliucernei asamquəri rzə	9
IV. abamba aarəxrazə	—
V. akunə (lion) aarəxrazə	10
VI. anej (konoplia) aarəxrazə	11
VII. alakarəp svioqla (yarxal) aarəxrazə	—
VIII. azaraqia (podsolneynik) aarəxrazə	—
IX. atatən aarəxrazə	12
X. amaxorkı tatən azə	13
XI. akarços aarəxrazə	—
XII. auətratəx aarəxrazə	14
XIII. ał aarəxrazə	—
XIV. aqai aarəxrazə	15
XV. amasəna-traktor p şənciəkua rzə	—
XVI. aφə aazərazə	16
XVII. alamaqa aazərazə	—
XVIII. auasa aazərazə	17
XIX. aha aazərazə	18
XX. apsaar aazərazə	19
XXI. aqanç aazərazə	—
XXII. akət-nxamya apxiagəlayja	20
XXIII. avəiştavkə alaxura zəkunagakuo ralsra	23
XXIV. apremiakuei ahamtakuei	24

zegeidgəlouր akət-nxamya vəistavka komitət
iəqanaçaz akuçara № 129.

I. ahaskiən jlakuei, aqałap fatałerkuei (kormovəix körneplodov) rzə	26
II. aprənq-aza azə	27
III. axuşaləç kuličurakua rzə	—
IV. aefir xuşaləç kuličurakua rzə	28
V. asakar sviokləei, akunə-dolgunicei, anəji rəjlakua rzə	—
VI. auətratəxkuei, abaxqa kuličurakuei, uərt rəjlakuei rzə	2
VII. ałeri açiaa fərkuei (iagoda) rzə	—
VIII. acıtrusə kuličurakua rzə	30
IX. novo-lubianoi ha izəstou akuličurakua rzə	—
X. amja çləei abnaṛ piłomnikuei rzə	—
XI. axuʃləç kuličurakua rzə	—
XII. xmeli, akauçukləçkuei, cikoriei, amja қaқaləi rzə	31
XIII. aqma aazarazə	—
XIV. afxa aazarazə	—
XV. akət-nxamya apxiagəlayja	32

zegeidgəlouր akət-nxamya vəistavka komitət
iəqanaçaz akuçara № 136 . . . . .

34

c. 43972

64878

atəlrazə takzəpxəkuu e. aksba.

ałexredaktor v. қakalıa.

takzəpxəkuu akorrektör p. fałakıa.

azakaz № 4928. atıraz 700. aplıt № 2736.

apsnəti aħəntkarraṛ iżqutəljer tażipografija, aqua aul. lenin
iexxiz zxeu № 3.

20
axu 20 kap.

